

PIRKANMAAN SYDÄNTUTKIMUSRAHASTO

Puhtain sydämin kansanterveyden hyväksi

Rahasto perustuu Pohjois-Hämeen Kansanterveysyhdistys ry:n, Tampereen Sydäntautipiiri ry:n ja Paavo Sirénin Testamenttisäätiön lahjoituksiin 1983 ja 1984. Se tukee sydän- ja verisuonisairauksien ja näihin liittyvien tutkimusalojen tieteellistä tutkimusta, valistusta ja julkaisutoimintaa.

Sydän- ja verisuonitaudit, kuten sepelvaltimotauti, sydämen vajaatoiminta ja kohonnut verenpaine, ovat olleet suomalaisten kansantauteja pitkään. Tautien yleistymiseen havahduttiin sodan jälkeen, ja 1960-luvulla Suomella oli maailman kärkeä miesten sepelvaltimotautikuolleisuudessa. Tilannetta ryhdyttiin parantamaan suomalaisten elintapa- ja muuttamalla: ruokavalion lisäksi huomiota kiinnitettiin tupakoinnin ja alkoholin haittojen vähentämiseen sekä liikunnan edistämiseen. Paikalliset erot maan sisällä olivat suuria. Sydäntautikuolleisuuden synkintä aluetta oli Itä-Suomi.

Toimittaja Kullervo Heiskasen aloitteesta alettiin kehittää sydäntautien vastustamisyhdistystä jo 1950-luvun alussa. Suomen Sydäntautiliitto (nykyisin Suomen Sydänliitto ry) perustettiin 1955, jolloin aloittivat toimintansa myös paikalliset sydäntautipiirit. Tampereella Pohjois-Hämeen sydäntautiyhdistyksen nimellä aloittanut piiri oli merkittävässä roolissa 1970, kun Sydäntautiliitosta tuli valtakunnallinen järjestö ja sille laadittiin ”perustuslaki”, joka takasi järjestön avoimuuden kaikille kansalaisille. Liiton uuden viestintästrategian arkkitehtina oli Tampereen sydäntautipiirin aktivisti, kirjailija Arvo Poika Tuominen. Tuomisen menetelmän tehokkuus perustui järjestökentän voimavarojen hyödyntämiseen.

Sydäntautiliiton toimiessa potilaita, lääketieteen ammattilaisia ja poliitikkoja yhdistävänä yhteistyötahona kansallinen projekti sydänkuolemien vähentämiseksi on tuottanut tulosta: kuolleisuus sepelvaltimotauteihin on laskenut 50 vuodessa viidennekseen 1960-luvun synkistä lukemista.

Arvo Poika Tuominen. Kuva: Iltalehti/arkisto

Sydänliiton tavoitteena on edistää kansanterveyttä niin, että sydän- ja verisuonitaudit eivät enää tulevaisuudessa ole merkittävä kansanterveydellinen ongelma työikäisen väestön keskuudessa.

Vuonna 1962 perustettiin Pirkanmaalla asuvan väestön terveyttä edistämään Pohjois-Hämeen Kansanterveysyhdistys (nykyään Pirkanmaan Kansanterveys ry). Yhdistyksen tarkoituksena oli alusta lähtien paikallisen sydäntautiyhdistyksen tukeminen, ja se tukee toiminnallaan myös Pirkanmaan Syöpäyhdistys ry:tä. Toimintansa tueksi yhdistys harjoittaa kahvila-, ravintola- ja kioskitoimintaa Tampereen Yliopistollisessa Sairaalassa, FinnMedin alueella sekä Hatanpään sairaalassa. Osa yhdistyksen tuotosta lahjoitetaan TAYS:n koulutus- ja tutkimustoiminnan tukemiseen.

Kolmantena sydäntutkimusrahaston perustamista oli tukemassa 1966 perustettu Paavo Sirénin Testamenttisäätiö. Säätiö on edistänyt lääketieteen tutkimusta Pirkanmaalla tekemällä lahjoituksia mm. Pirkanmaan Syöpäyhdistykselle.

Osuuskunta Sigillum/Markus Kivistö

Pirkanmaan rahasto on perustettu vuonna 1961, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto vaalii Pirkanmaan maakunnan henkistä ja taloudellista kulttuuria myöntämällä apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä myös muuta kulttuuritoimintaa. Apurahoista päätettäessä etusijalla ovat maakunnassa asuvat hakijat, maakunnassa suoritettava tai siihen kohdistuva tieteellinen ja taiteellinen työ sekä maakunnallisesti merkittävät kulttuurihankkeet. Lisätietoja www.skr.fi/pi.